1 Ποια η έννοια της εκτέλεσης στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις;

Εκτέλεση σημαίνει την αναγκαστική υλοποίηση του περιεχομένου μιας δικαστικής απόφασης ή διαταγής με τη συνδρομή του δικαστηρίου και, σε ορισμένες περιπτώσεις, με τη συνδρομή πρόσθετα άλλων αρμοδίων οργάνων/υπηρεσιών (π.χ. Κτηματολόγιο). Ο διάδικος που έχει εξασφαλίσει δικαστική απόφαση ή διάταγμα υπέρ του μπορεί να προχωρήσει στη λήψη μέτρων εκτέλεσης μέσω Δικαστηρίου.

2 Ποια αρχή ή ποιες αρχές είναι αρμόδιες για την εκτέλεση;

Η Δικαστική Υπηρεσία (δικαστικοί επιδότες) και το Τμήμα Κτηματολογίου. Σε περίπτωση εκτέλεσης εντάλματος για είσπραξη καθυστερημένων δόσεων διατροφής, αρμόδια αρχή εκτέλεσης είναι η Αστυνομία.

3 Ποιες οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να εκδοθεί ένας εκτελεστός τίτλος ή μια απόφαση;

Η εκτελεστότητα μιας δικαστικής απόφασης ή διατάγματος επέρχεται με την έκδοση της. Η προθεσμία για άσκηση έφεσης δεν αναστέλλει από μόνη της την εκτέλεση, χρειάζεται ειδική προς τούτο αίτηση από πλευράς του εφεσείοντα.

3.1 Η διαδικασία

Οι μη δικαστικοί τίτλοι (π.χ. μια απόφαση διαιτησίας) δεν είναι εκτελεστοί από μόνοι τους αλλά μπορούν να γίνουν εκτελεστοί μετά από δικαστική διαδικασία κήρυξης τους ως εκτελεστών. Το Δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για την έκδοση διατάγματος που διατάσσει την εκτέλεση ενός μη δικαστικού τίτλου ή απόφασης αλλοδαπού Δικαστηρίου είναι το Επαρχιακό Δικαστήριο της Επαρχίας στην οποία διαμένει το άτομο εναντίον του οποίου θα γίνει η εκτέλεση ή το Οικογενειακό Δικαστήριο σε περιπτώσεις διαταγμάτων διατροφής. Η εκτέλεση μιας δικαστικής απόφασης διενεργείται συνήθως από το δικηγόρο που χειρίστηκε την υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου, ο οποίος προχωρεί με έναν από τους τρόπους εκτέλεσης που αναφέρονται στο σημείο 3.1 πιο κάτω.
Σε περίπτωση εγγραφής και εκτέλεσης αλλοδαπής απόφασης δυνάμει πολυμερούς ή διμερούς Σύμβασης, η διαδικασία προωθείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ως κεντρική αρχή, μέσω της Νομικής Υπηρεσίας. Σε άλλες περιπτώσεις η διαδικασία δύναται να προωθηθεί και μέσω ιδιωτών δικηγόρων.
Τα έξοδα της διαδικασίας δεν μπορούν να καθοριστούν εξ' αρχής, υπολογίζονται όμως από τον Πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου με βάση σχετικούς Κανονισμούς περί τελών και επιβαρύνουν το άτομο εναντίον του οποίου εκδόθηκε η απόφαση.
Η εκτέλεση διενεργείται κυρίως μέσω των δικαστικών επιδοτών, οι οποίοι αποτελούν μόνιμο προσωπικό των Δικαστηρίων και ανήκουν στη Δημόσια Υπηρεσία. Για την επίσπευση των διαδικασιών εκτέλεσης, η επίδοση δικογράφων σε όλες τις υποθέσεις αστικής δικαιοδοσίας έχει ανατεθεί από το 1996 σε ιδιωτικές εταιρείες επιδοτών, ούτως ώστε οι δικαστικοί επιδότες να επικεντρωθούν στην εκτέλεση αποφάσεων.

3.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Όταν πρόκειται για εκτέλεση απόφασης μεταξύ διαδίκων στην Κύπρο τα κριτήρια διαφοροποιούνται αναλόγως της περίπτωσης. Θα πρέπει απαραίτητα να υπάρχει απόφαση Δικαστηρίου, επίδοση της απόφασης που δημιουργεί την υποχρέωση και άρνηση/παράλειψη του εναγόμενου για καταβολή του εξ αποφάσεως ποσού.
Τα κριτήρια για έκδοση διατάγματος εκτέλεσης απόφασης ξένης χώρας συνήθως καθορίζονται στην οικεία Σύμβαση. Συνήθης προϋπόθεση σε τέτοια περίπτωση είναι ο εναγόμενος να είχε δεόντως ειδοποιηθεί για τη διαδικασία εναντίον του στην ξένη χώρα.

4 Αντικείμενο και φύση των μέτρων εκτέλεσης

4.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκτέλεσης;

Αντικείμενο εκτέλεσης μπορεί να αποτελέσουν τραπεζικοί λογαριασμοί, μετοχές, εγγεγραμμένα οχήματα μεταφοράς, ακίνητη ιδιοκτησία και άλλα αντικείμενα. Εξαιρούνται τα πολύ προσωπικά που αποτελούν άκρως απαραίτητα αντικείμενα για την επιβίωση ή για την άσκηση του επαγγέλματος του καθ' ού η αίτηση.
Τα μέτρα εκτέλεσης περιλαμβάνουν:
ένταλμα κατάσχεσης και πώλησης κινητής ιδιοκτησίας
ένταλμα παράδοσης κινητής ιδιοκτησίας (σε περίπτωση που η κινητή ιδιοκτησία ήταν το αντικείμενο της αγωγής, π.χ. σε αγωγή για παράβαση συμβολαίου ενοικιαγοράς, το αντικείμενο της ενοικιαγοράς)
ένταλμα κατάσχεσης εις χείρας τρίτου
διάταγμα αποπληρωμής του εξ αποφάσεως χρέους με μηνιαίες δόσεις
διάταγμα αποκοπής από τις μηνιαίες απολαβές του εξ αποφάσεως οφειλέτη (το οποίο επιδίδεται προς εκτέλεση στον εργοδότη)
ένταλμα παράδοσης κατοχής ακίνητης ιδιοκτησίας
ένταλμα πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας
ένταλμα μεσεγγύησης ακίνητης ιδιοκτησίας (εκδίδεται με αίτηση του εξ αποφάσεως οφειλέτη, εφ' όσον ικανοποιεί το δικαστήριο ότι σε διάστημα μέχρι 3 χρόνων τα έσοδα από την ακίνητη ιδιοκτησία μπορούν να καλύψουν το εξ αποφάσεως χρέος, τόκους και όλα τα έξοδα)
επιβάρυνση ακίνητης ιδιοκτησίας με την εγγραφή επ' αυτής της δικαστικής απόφασης
διαδικασία πτώχευσης
διαδικασία διάλυσης εταιρείας
Στην περίπτωση διατάγματος διατροφής, η εκτέλεση περιλαμβάνει και τη δυνατότητα έκδοσης φυλακιστηρίου εντάλματος εναντίον του υπόχρεου διατροφής.

4.2 Ποια τα αποτελέσματα των μέτρων εκτέλεσης;

Ο οφειλέτης, όπως και κάθε τρίτο μέρος, υποχρεούται να συμμορφωθεί με την απόφαση που διατάσσει το μέτρο εκτέλεσης. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης αρνείται ή παραλείπει να προβεί στις πράξεις/ενέργειες στις οποίες διατάττεται να προβεί από το διάταγμα που επιβάλλει τα μέτρα εκτέλεσης, δυνατόν να κινηθεί διαδικασία εναντίον του για φυλάκιση λόγω παρακοής διατάγματος δικαστηρίου.
Τράπεζα στην οποία επιδίδεται διάταγμα για κατάσχεση εις χείρας τρίτου υποχρεούται σε παγοποίηση του σχετικού λογαριασμού, εκτός εάν έχει λόγο να το αμφισβητεί. Στην προκειμένη περίπτωση, θα πρέπει να εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου που το εξέδωσε και να καταδείξει λόγο γιατί αυτό δεν πρέπει να ισχύει.
Διάταγμα που δεν αμφισβητείται καθίσταται απόλυτο και έχει ισχύ δικαστικής απόφασης.

4.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Τα μέτρα εκτέλεσης ισχύουν για έξι (6) μήνες από την έκδοση τους. Η δικαστική απόφαση στη βάση της οποίας εκδόθηκαν τα μέτρα εκτέλεσης, ισχύει για περίοδο έξι (6) ετών από την ημερομηνίας έκδοσής της. Σε περίπτωση μη εκτέλεσης εντός της περιόδου αυτής, η απόφαση δύναται να ανανεωθεί από το Δικαστήριο, σύμφωνα με το Θεσμό 40Δ.8 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας.

5 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης που διατάσσει ένα τέτοιο μέτρο;

Αναλόγως της περιπτώσεως υπάρχει η δυνατότητα άσκησης ένδικου μέσου, π.χ. για αναστολή εκτέλεσης, για ακύρωση εγγραφής κ.α.

6 Υπάρχουν περιορισμοί στην εκτέλεση, ιδίως όσον αφορά την προστασία του οφειλέτη ή τις προθεσμίες;

Για σκοπούς προστασίας του οφειλέτη, προσωπικά αντικείμενα άκρως απαραίτητα για την επιβίωση ή για την άσκηση του επαγγέλματος του δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκτέλεσης.

Επίσης, όταν ο οφειλέτης χρέους είναι κρατική ή δημόσια υπηρεσία εξαιρούνται από την εκτέλεση αντικείμενα και εξοπλισμός που προορίζονται για ουσιώδη και ζωτικής σημασίας, για το κοινωνικό σύνολο, σκοπό, περιλαμβανομένου εξοπλισμού που ανήκει στις ένοπλες δυνάμεις και στις δυνάμεις ασφαλείας, αντικείμενα καλλιτεχνικής, αρχαιολογικής, πολιτιστικής, θρησκευτικής και ιστορικής σημασίας και συναλλαγματικά αποθέματα.

Περαιτέρω, η εκτέλεση εντάλματος κατάσχεσης και πώλησης κινητής ιδιοκτησίας διενεργείται μεταξύ της ανατολής και της δύσης του ήλιου.

Η ιδιοκτησία που κατασχέθηκε κατά την εκτέλεση (εκτός από χρήματα ή αξιόγραφα) πρέπει να πωλείται μόνο μετά από παρέλευση τουλάχιστον τριών ημερών από την επόμενη της κατάσχεσης, εκτός αν υπόκειται σε φθορά ή αν ζητήσει αυτό γραπτώς ο ιδιοκτήτης διάδικος μέχρι την πώληση η ιδιοκτησία πρέπει να τοποθετείται σε κατάλληλο τόπο ή δύναται να παραμένει υπό τη φύλαξη κατάλληλου προσώπου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/02/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.